

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 31.8.2005
KOM(2005) 410 v konečném znění

2003/0242 (COD)

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU

podle čl. 251 odst. 2 druhého pododstavce Smlouvy o ES

týkající se

společného postoje Rady k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU

podle čl. 251 odst. 2 druhého pododstavce Smlouvy o ES

týkající se

společného postoje Rady k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství

1. SOUVISLOSTI

Datum předání návrhu EP a Radě(dokument KOM(2003)622 v konečném znění – 2003/0242 (COD)): 24. října 2003

Datum vydání stanoviska Evropského hospodářského a sociálního výboru: 29. dubna 2004

Datum vydání stanoviska Evropského parlamentu, první čtení: 31. března 2004

Datum přijetí společného postoje: 18. července 2005

2. CÍL NÁVRHU KOMISE

Cílem návrhu Komise je použití ustanovení úmluvy EHK OSN (Aarhuské úmluvy) o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství. Uvedená úmluva byla ratifikována Společenstvím dne 17. února 2005 a 90 dnů poté se stala pro Společenství jakožto stranu úmluvy závaznou. Aarhuská úmluva v čl. 2 odst. 2 písm. d) – definice „orgánu veřejné správy“ – výslovně zahrnuje do své oblasti působnosti „instituce všech organizací regionální hospodářské integrace uvedené v čl. 17, které jsou stranou této úmluvy“. Vzhledem k tomu, že pojem „orgán veřejné správy“ je tak, jak je v úmluvě celkově definován, široký, zahrnovalo by to nejen orgány Společenství uvedené v článku 7 Smlouvy o ES, ale v zásadě i veškeré subjekty, které byly zřízeny Smlouvou o ES nebo na jejím základě a vykonávají veřejné funkce.

Návrh se zabývá třemi pilíři úmluvy a přijímá zvláštní ustanovení v případech, kdy jsou tyto pilíře významné pro rozhodování na úrovni Společenství.

V souvislosti s přístupem k informacím o životním prostředí se opírá o nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise, jehož používání se rozšiřuje na všechny orgány a subjekty Společenství tak, jak jsou definovány, a jsou stanovena další pravidla, která se týkají zejména aktivního šíření informací o životním prostředí.

Návrh obsahuje ustanovení o účasti veřejnosti na přípravě plánů a programů týkajících se životního prostředí, vypracovávaných orgány a subjekty Společenství. Cílem Aarhuské úmluvy a prováděcích právních předpisů je sice účast na schvalování projektů, které mají význam pro životní prostředí, avšak tato skutečnost není v tomto případě relevantní, protože takové projekty jsou schvalovány na úrovni členských států.

Návrh dále obsahuje ustanovení o přezkumném postupu týkajícím se aktů a nečinnosti orgánů Společenství v souvislosti s právem Společenství týkajícím se životního prostředí.

3. PŘIPOMÍNKY KE SPOLEČNÉMU POSTOJI

3.1 Všeobecné připomínky

Komise na plenárním zasedání EP přijala v plném rozsahu, částečně nebo v zásadě 8 ze 40 pozměňovacích návrhů navržených Evropským parlamentem v prvním čtení. Společný postoj začleňuje řadu pozměňovacích návrhů navržených Evropským parlamentem v prvním čtení, buď doslova nebo podle smyslu.

Komise přijala takové pozměňovací návrhy, jejichž účelem bylo návrh v řadě ohledů formulovat jasněji nebo podrobněji, například prostřednictvím explicitnějšího stanovení procesních podrobností v duchu Aarhuské úmluvy.

Rada ve svém společném postoji vyjasnila a vylepšila procesní podrobnosti týkající se přístupu k informacím o životním prostředí v duchu řady pozměňovacích návrhů EP. Společný postoj přebírá, i když nikoliv v plném rozsahu, řadu prvků pozměňovacích návrhů EP, pokud jde o účast veřejnosti na přípravě plánů a programů týkajících se životního prostředí.

Pokud jde o přístup k právní ochraně, společný postoj rovněž zjednodušuje kritéria a postupy pro oprávnění podat žádost o vnitřní přezkum aktů orgánů a subjektů Společenství; pro oprávnění k podání takové žádosti již zejména není specificky vyžadováno, aby nevládní organizace působila na úrovni Společenství, avšak všechny žádosti se musejí týkat záležitostí na úrovni Společenství, tj. musejí být v souladu s definicí práva životního prostředí v čl. 2 písm. f).

Komise má za to, že společný postoj přijatý kvalifikovanou většinou dne 18. července 2005 nemění přístup nebo cíle návrhu, a podporuje ho ve stávajícím znění.

3.2 Podrobné připomínky

3.2.1 Pozměňovací návrhy Parlamentu přijaté Komisí a začleněné do společného postoje v plném rozsahu, částečně nebo v zásadě

Pozměňovací návrh č. 6 je ve společném postoji převzat v čl. 1 odst. 1 písm. a) v mírně pozměněné formulaci za účelem vyjasnění, že rovněž informace, které orgány Společenství „obdrží nebo vytvoří“, musejí být v jejich držení, aby podléhaly ustanovením o přístupu k informacím.

Pozměňovací návrh č. 17 je do společného postoje začleněn v mírně pozměněné formulaci jako nový odstavec 2 článku 1 a zavádí koncept čl. 3 odst. 2 Aarhuské úmluvy, podle něhož by orgány měly pomáhat veřejnosti ohledně přístupu k informacím, účasti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí.

Pozměňovací návrh č. 25 je v části přijaté Komisí převzat společným postojem v čl. 10 odst. 1, který nyní objasňuje, že lhůta pro podání žádosti o vnitřní přezkum začíná běžet „ode dne, kdy byl správní akt přijat, *oznámen nebo zveřejněn, podle toho, co nastane později*“.

3.2.2 Pozměňovací návrhy Parlamentu zamítnuté Komisí, avšak začleněné do společného postoje v plném rozsahu, částečně nebo v zásadě

Pozměňovací návrh č. 18 je v části nepřijaté Komisí začleněn v zásadě a částečně do společného postoje, kde doplňuje v novém článku 6 ustanovení týkající se „uplatňování výjimek, pokud jde o žádosti o přístup k informacím o životním prostředí“. Rada se sice řídila základním přístupem, jehož cílem je, aby se nařízení č. 1049/2001 týkající se přístupu k dokumentům vztahovalo na všechny orgány a subjekty Společenství, avšak shledala, že některá ustanovení uvedeného nařízení týkající se výjimek je pro žádosti o informace o životním prostředí zapotřebí specificky vyložit, aby byl zajištěn plný soulad s Aarhuskou úmluvou. Uvedená ustanovení jsou převzata novým článkem 6.

Pozměňovací návrhy č. 21 a 46 a dále 22, které se týkají ustanovení o účasti veřejnosti, byly Komisí zamítnuty na základě toho, že nenáležitě zacházely do podrobností správního postupu. Jsou však do společného postoje v zásadě a částečně začleněny prostřednictvím přeformulovaného článku 9 (článek 8 návrhu Komise).

Pozměňovací návrhy č. 33, 35 a 58, které se týkají kritérií pro uznání způsobilých subjektů, Komise zamítla. Některé prvky uvedených pozměňovacích návrhů byly převzaty článkem 11 společného postoje; tento článek se zabývá „kritérii oprávněnosti na úrovni Společenství“. Zejména již není podmínkou, že nevládní organizace musejí působit na úrovni Společenství, aby byly uznány; avšak všechny jejich žádosti o vnitřní přezkum se musejí týkat záležitostí na úrovni Společenství, tj. musejí být v souladu s definicí „práva životního prostředí“. Kromě toho společný postoj ve srovnání s návrhem Komise již nevyžaduje, aby nevládní organizace „měly svou roční účetní závěrku ověřenou registrovaným auditorem“.

3.2.3 Pozměňovací návrhy zamítnuté Komisí a Radou a nezačleněné do společného postoje

Pozměňovací návrh č. 1 je již obsažen ve formulaci bodu odůvodnění 7.

Pozměňovací návrhy č. 40 a 41 nebyly Komisí přijaty a nejsou do společného postoje začleněny, protože by rozšířily oblast působnosti nařízení a okruh organizací oprávněných mít přístup k přezkumnému postupu nad rámec „ochrany životního prostředí“ na „podporu udržitelného rozvoje“. Aarhuská úmluva uděluje privilegované postavení nevládním organizacím podporujícím ochranu životního prostředí, což se odráží v návrhu Komise. Komise rovněž zamítla pozměňovací návrhy č. 8 a 44, které rozšiřují definici „způsobilých subjektů“ o organizace, které mají za cíl „podporovat udržitelný rozvoj“. Kromě toho měly uvedené pozměňovací návrhy rovněž za cíl zahrnout do návrhu „ad hoc“ místní organizace, což neodpovídalo přístupu obsaženému v návrhu Komise upravit prvky s významem pro celé Společenství. Pro společný postoj oba pozměňovací návrhy nejsou jako takové již relevantní, protože pojem „způsobilé subjekty“ byl z textu vypuštěn (pokud však jde o „význam pro celé Společenství“, viz 3.2.2 výše).

Pozměňovací návrh č. 56 týkající se bodu odůvodnění 15 Komise nepřijala, protože odkazoval na pravidla směrnice 2003/4, která se týkají výjimek z přístupu k informacím o životním prostředí. Uvedený pozměňovací návrh není do společného postoje začleněn; společný postoj však do návrhu Komise doplňuje řadu prvků, pokud jde o přístup

k informacím o životním prostředí (viz 3.2.5).

Pozměňovací návrh č. 3 týkající se bodu odůvodnění 18 Komise nepřijala a není do společného postoje začleněn, protože související provozní ustanovení týkající se účasti veřejnosti neobsahují odkaz na „používání nástrojů jako například specifických internetových stránek“.

Pozměňovací návrh č. 4 týkající se nového bodu odůvodnění 20a, který má za cíl vyloučit organizace, které „případně nesledují skutečné cíle ochrany životního prostředí“, Komise zamítla a nebyl do společného postoje převzat.

Pozměňovací návrh č. 5 (nový bod odůvodnění 20b) týkající se nutnosti, aby orgány Společenství „zefektivnily postupy“ není spojen s konkrétním provozním ustanovením a není začleněn.

Pozměňovací návrh č. 9, který má za cíl zahrnout do definice „informací o životním prostředí“ informace o stavu řízení pro porušení práva, Komise zamítla. Není začleněn do společného postoje, kde je uvedena definice převzata ze směrnice 2003/4/ES o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí.

Pozměňovací návrh č. 16 Komise zamítla, protože obsahoval řadu požadavků týkajících se aktivního šíření informací o životním prostředí, které překračovaly rámec požadavků Aarhuské úmluvy. Ani společný postoj tento pozměňovací návrh nezačleňuje, protože by z něj plynula zbytečná administrativní zátěž.

Pozměňovací návrh č. 19 Komise zamítla na základě toho, že jeho podstata je již v návrhu obsažena. Ani společný postoj tento pozměňovací návrh nezačleňuje.

Pozměňovací návrhy č. 7 a 10 týkající se oblasti působnosti ustanovení o účasti veřejnosti – rozšíření o „politiky související s životním prostředím“ a začlenění plánů a programů „financovaných orgánem nebo subjektem Společenství“ – Komise zamítla, protože překračují rámec právně závazných požadavků Aarhuské úmluvy a nejsou v souladu s přístupem sledovaným pro členské státy. Ani společný postoj tyto pozměňovací návrhy nezačleňuje.

Pozměňovací návrh č. 23 týkající se podrobností nakládání s výsledky účasti veřejnosti Komise zamítla (stejně jako související pozměňovací návrhy č. 21, 46 a 22, viz 3.2.2) na základě toho, že příliš zacházely do správních detailů. Společný postoj sice v ustanovení o účasti veřejnosti provádí několik změn, ale podstatu tohoto pozměňovacího návrhu rovněž nezačleňuje.

Pozměňovací návrh č. 45, který má za cíl pozměnit definici „práva životního prostředí“ tak, aby zahrnovala právní předpisy Společenství, které mají jako *hlavní nebo vedlejší cíl* ochranu životního prostředí, Komise zamítla na základě toho, že by vytvářel potenciální nejistotu pro výklad. Tento pozměňovací návrh není ani začleněn do společného postoje, který však podstatně změnil definici v návrhu Komise.

Pozměňovací návrhy č. 30, 42, 47, 48, 49, 50, 52 a 53 týkající se žádostí jednotlivců z řad veřejnosti o přezkum Komise zamítla a nejsou ani začleněny do společného postoje. Aarhuská úmluva obsahuje ustanovení o možnosti stran vytvořit kritéria, pokud jde o přístup k právní ochraně, čehož využil návrh Komise, pokud jde o kritéria pro nevládní organizace („způsobilé subjekty“). Kritéria oprávněnosti k podání žádosti o vnitřní přezkum byla ve společném

postoji sice zjednodušená, avšak společný postoj se stejně jako návrh Komise pevně drží ustanovení čl. 230 odst. 4 a čl. 232 odst. 3 Smlouvy o ES.

Pozměňovací návrh č. 51, který má za cíl vložit nový článek 10b týkající se stížností veřejnému ochránci práv, Komise zamítla, aby nedošlo k rozporu s článkem 195 Smlouvy o ES, který obsahuje ustanovení o přístupu k řízení před veřejným ochráncem práv. Společný postoj tento pozměňovací návrh nezačleňuje.

Pozměňovací návrh č. 37 Komise zamítla a není do společného postoje začleněn, protože ne všechny orgány a subjekty Společenství budou muset uzpůsobit svůj jednací řád a pokud by tak musely učinit, je zapotřebí poskytnout jim k tomu určitou lhůtu.

3.2.4 Pozměňovací návrhy Parlamentu přijaté Komisí v plném rozsahu, částečně nebo v zásadě, avšak nezačleněné do společného postoje

Pozměňovací návrh č. 39 týkající se bodu odůvodnění 1 Komise v zásadě přijala na základě toho, že má povahu prohlášení; nebyl však do společného postoje převzat.

Část pozměňovacího návrhu č. 43, kterou Komise přijala, tj. doplnit slova „v souladu s vnitrostátním právem“ v definici „veřejnosti“, není do společného postoje převzata.

Část pozměňovacího návrhu č. 18, kterou Komise přijala, jež za slova „co nejdříve“ v souvislosti s informováním žadatele, nemá-li orgán nebo subjekt Společenství informace v držení, vkládá slova „nebo nejpozději do 15 pracovních dnů“, nebyla do společného postoje převzata (nyní článek 7).

Pozměňovací návrh č. 36, který se týká možnosti „způsobilého subjektu“ (nevládních organizací) odvolat se proti rozhodnutí Komise zrušit jeho uznání, ztratil význam, protože odpovídající článek týkající se postupu uznávání není do společného postoje převzat.

Pozměňovací návrh č. 38 týkající se použití nařízení šest měsíců po jeho vstupu v platnost, není převzat do společného postoje, kde je toto datum však označeno jako „pm“.

4. ZÁVĚR

Změny zapracované Radou napomáhají vyjasnit znění návrhu vzhledem k ustanovením Aarhuské úmluvy, zejména v souvislosti s přístupem k informacím o životním prostředí. Jsou rovněž konkrétnější v souvislosti s účastí veřejnosti a zároveň ponechávají dotčeným orgánům a subjektům potřebnou flexibilitu pro procesní pravidla a podrobnosti prostřednictvím praktických a/nebo jiných ustanovení. Přestože byla kritéria a postup pro oprávněnost nevládních organizací podat žádost o vnitřní přezkum zjednodušena, je Komise spokojena s tím, že byly zachovány zásadní prvky, které zajišťují, že hlavní cíl takové organizace musí být podpora ochrany životního prostředí v kontextu politiky Společenství v oblasti životního prostředí. Komise proto společný postoj přijatý kvalifikovanou většinou dne 18. července 2005 podporuje.